

GRUMS KOMMUN

ANVISNINGAR

Datum
2022-02-01

Antagen av
KS 2022-03-01

Sida
1(13)

Reviderad datum
2022-12-15

Paragraf
§ 34

1. Allmänt

Anvisningarna gäller all grävning på allmän plats, dvs. i kör- och gångbana, i gång- och cykelväg, i torgyta, fastighetsmark samt i kultur-, park- eller naturmark. Anvisningarna gäller även utanför allmän platsmark där det finns kommunala intressen så som kulturhistoriska miljöer, förorenad mark eller känsliga naturområden.

Innan grävningsarbetet påbörjas ska det finnas ett beviljat grävstillstånd och i vissa fall en godkänd trafikordningsplan.

Utöver anvisningar i dessa grävbestämmelser ska alla anläggningsarbeten utföras fackmannamässigt och ske enligt AMA anläggning. Kommunen förbehåller sig tolkningsföreträde. Grums kommun hänvisar även till SKR:s publikation ”Gatuarbete i tätort”.

2. Ansvar

Den som ansöker om grävstillstånd ansvarar för anläggningsarbetet i sin helhet till exempel tillståndsansökningar, planering och samordning med kommunen och andra anläggningsägare, utförande, garantier, återställning, grävskador, besiktningar och informationsinsatser både före, under och efter anläggningsarbetet. Sökanden svarar gentemot kommunen samt tredje man för skada, förlust, men, intrång mm på egendom och person som kan uppkomma till följd av arbetet.

Sökanden är avtalspart gentemot kommunen och är ytterst ansvarig för att grävbestämmelserna i sin helhet efterlevs och är ansvarig för samtliga åtgärder och kostnader som är förknippade med de egna arbetena oavsett om man utför arbetet i egen regi eller låter anlita en entreprenör. Ansvaret kan inte delegeras till entreprenör.

Sökanden erhåller själv ledningsanvisning från Ledningskollen.se.

3. Ansökan

Innan grävningsarbetet påbörjas ska det finnas ett beviljat grävstillstånd och vid behov en godkänd trafikordningsplan.

3.1 Grävstillstånd

Innan grävningsarbetet påbörjas ska det finnas ett beviljat grävstillstånd. Information om hur du söker grävstillstånd finns på www.grums.se under länken Grävstillstånd.

3.2 Trafikanordningsplan

För arbete som berör vägområde skall trafikordningsplan (TA-plan) upprättas och inlämnas för granskning och godkännande. Detta gäller även arbete i och invid gång- och cykelbana samt trottoar. TA-planen ska visa hur olika trafikantgrupper riskfritt kan passera byggarbetsplatsen när den inskränker på ordinarie gångbanor, gator, parkeringar eller gång- och cykelvägar.

Redovisning av TA-plan ska i normalfallet göras i samband med ansökan om grävstillstånd, minst 10 dagar före planerad byggstart. Om TA-plan inte redovisas i samband med ansökan om grävstillstånd, till exempel vid stora entreprenader där grävstillstånd söks i ett tidigt projekteringsskede, kan kommunen endast ge ett preliminärt grävstillstånd som innebär att arbetet inte får starta innan TA-plan är godkänd.

TA-plan ska planeras utifrån rekommendationer i SKR:s publikation "Gatuarbete i tätort".

3.3 Akut arbete

Grävarbete får påbörjas utan tillstånd endast om detta nödvändiggjorts av oförutsett och akut förhållande. Oförutsedda skador som uppstår till följd av eftersatt underhåll klassas i regel inte som akut. Erforderliga tillstånd skall ändå inhämtas retroaktivt så snart tillfälle ges, ansökan om grävstillstånd måste ske senast inom tre arbetsdagar från grävstillfället.

Vid akuta arbeten, när man inte hinner invänta ledningsanvisning via Ledningskollen.se, kontaktas ledningsägarna direkt.

Grävanvisningar för schaktning och återställning ska följas även vid akut arbete och TA-plan, egenkontroll och fotodokumentation krävs i enlighet med dessa grävanvisningar.

Vid alla akuta arbeten ska det utföras en digitalt dokumenterad egenkontroll med foton eller film. Fotodokumentation ska visa platsen innan påbörjat arbete, den öppna schaktgraven samt färdig återställd yta.

Vid akuta arbeten som påverkar trafikens framkomlighet ska Räddningstjänsten informeras och om gatan/vägen trafikeras av kollektivtrafik kontaktas Värmlandstrafik.

3.4 Handläggningstider

Efter att en komplett ansökan om grävstillstånd har skickats in tar handläggningstiden upp till 10 dagar förutsatt att grävningen inte kräver andra tillstånd som har längre handläggningstid. Kommunen ansvarar inte för andra instansers handläggningstid.

4. Utförande

Arbete i gatu- och vägområde ska planeras och utföras på ett sådant sätt att gatans och vägens konstruktion, bärighet och slitstyrka består eller förbättras. Krav på utbildning Arbete på väg steg 1.1. 1.2 och 1.3.

Arbete i närheten av träd och i parkmark ska utföras så att skador på mark och växtlighet minimeras.

Arbete intill ledningar och kablar ska utföras i enlighet med respektive ledningsägares föreskrifter.

4.1 Byggarbetsområdet

I samband med grävarbetet ansvarar sökanden för att tillse att utförare efterlever följande inom byggarbetsområdet;

- Grävstillstånd och TA-plan ska finnas tillgänglig på byggarbetsplatsen samt uppgifter om skyltansvarig.
- Avstängningsmaterial, skyltning, staket och dylikt ska kontrolleras och fylla sin funktion även utanför ordinarie arbetstid.
- Byggarbetsplatsen ska hållas i ordnat skick.
- Arbetsområdet och material därinom ska skyddas mot stöld och skadegörelse och lösa material, till exempel gatsten, får inte förvaras inom arbetsområdet.
- Uppgrävda massor kan som regel inte läggas vid schaktkant utan behöver köras bort alternativt läggas på flak om utrymme finns. Schaktmassor och annat material skall placeras så att minsta möjliga olägenhet åsamkas trafik och omgivning.
- Placering av upplag på kommunal mark kräver markägarens medgivande och skall återställas.
- Vid arbeten inom kommunens väghållningsområde ansvarar sökanden/utförare för vinterväghållning inom arbetsområdet.

Kommunen kan genomföra kontroller under arbetets utförande.

4.2 Schaktning

Schakt ska utföras med betryggande säkerhet mot ras och skred. Det ska göras på sådant sätt att framkomligheten underlättas samt att risken för skada för trafikanter, intilliggande anläggningar eller tredje man minimeras.

4.3 Ledningsförläggning

Placering av nya ledningar väljs både med hänsyn till minimerad påverkan vid framtida underhållsåtgärder samt med avseende till arbetsmiljö för driftpersonal.

El-, tele och fiberledningar förläggs så de inte ligger över VA schakter i den mån det går. Samverkan kring placeringen ska alltid ske med kommunens VA-enhet.

Fyllning kring ledningar och dess anordningar ska packas ordentligt, grusmaterial ska vara av föreskriven kvalitet och fraktion enligt minimikrav i AMA Anläggning under tillämplig kod.

4.4 Schaktning vid träd

Det är viktigt att träd skyddas från åverkan på stam, grenar eller rötter i samband med grävnings- och schaktningsarbeten. Trädets skyddszon räknar som trädkronans utbredning plus 2 meter.

Vid schakt inom trädets skyddszon ska fotodokumentation göras före, under och efter. Fotona ska visa platsen före påbörjat arbete, den öppna schaktgraven med eventuella rötter synliga, rötter efter rotbeskärning samt efter återställning. Eventuella skador som uppstår på trädstam eller trädkrona ska framgå tydligt.

Eventuella skador fotograferas och redovisas för kommunen omgående som avgör lämplig åtgärd.

4.5 Schaktning i parkmark

Schaktmaskinens storlek ska anpassas efter markens bärighet och enligt kommunens anvisningar.

4.6 Schaktning i hårdgjord yta

För grävningar i körbana ska gatan vara öppen för trafik i största möjliga mån under tid utöver pågående arbete. Vid högtrafikerade leder, korsningar och känsliga parkmiljöer förordas tryckning eller styrd borring.

På gator med hög trafik bör intrång som medför mötesförbud inte ha längre varaktighet än en vecka.

4.7 Dagvattenbrunnar

Vid åtgärder som berör dagvattensystemet ska funktionskontroll ske (spolning/sugning) av rännstensbrunnar och anslutande ledningar. Tillstånd för att vidta åtgärder på anläggningen ska inhämtas från ledningsägaren. Eventuella fel åtgärdas och redovisas vid begäran eller besiktning.

4.8 Förorenad mark

Finns misstanke om att arbetet kommer att utföras i förorenad mark, eller om föroreningar påträffas vid grävning ska samråd ske med tillsynsmyndigheten. Krav på skyddsåtgärder kan då ställas, till exempel i form av provtagningar inför schaktarbetet, eller på redan uppgrävda massor. Provtagningsresultaten avgör sedan hur massorna ska hanteras vidare.

Om misstänkt förorenade massor påträffas får de inte återföras schakten i väntan på beslut om fortsatt hantering. Tillsynsmyndigheten kontaktas snarast möjligt och massorna lagras i väntan på beslut från tillsynsmyndigheten.

5. Återställning

Med återställning menas alla åtgärder som krävs för att ställa i ordning ianspråktagen mark till ursprungligt skick eller skick som överenskommit tillsammans med kommunen.

5.1 Återställning grönområden

Vid grävning inom skyddszon för träd, dvs. närmare trädet än trädkronans utbredning +2 meter, ska ytan runt trädet återställas till ursprungligt skick utan dröjsmål då schaktarbetet är klart. Återställning ska göras med tidigare separerade massor eller ny matjord och återföras till respektive skikt.

Gräsmattor/ytor ska efter återställning kunna klippas med gräsklippare. Inga stenar, rötter, jordklumpar eller grenar får vara synliga. Ytan ska besås med gräsfröblandning med en sammansättning som motsvarar gräset på omgivande gräsytor. Vid återställning vintertid utförs kompletterande återställning av grönyta följande vår.

Vid grävning i park och skog återställs ytorna till ursprungligt skick. Återställning efter grävning i parkmark ska ske över hela den berörda ytan som påverkats. I skogsmark ska schakten och eventuella körspår återställas så naturtroget som möjligt.

Om grenar på planterade buskar brutits av i hanteringen ska beskärning ske vid återplanteringen. Beskärningen ska utföras av trädvårdsutbildad personal och bekostas av sökande.

5.2 Återställning hårdgjorda ytor

Samtliga schakter ska vara återställda/belagda inom grävillståndets giltighetsperiod.

Återfyllnad ska göras till tidigare nivå med ursprungligt material i ursprungliga lagertjocklekar.

All återställning ska utföras enligt gällande AMA anläggning.

Grums kommun har rätt att låta utföra återställningsarbeten på sökandens bekostnad om de inte uppfyller ställda krav enligt detta dokument

5.2.1 Asfalterade ytor

Platsens förutsättningar avgör om hela bredden på en gata eller GC-väg ska beläggas, oavsett schaktets bredd.

Återfyllnad ska göras till tidigare nivå med ursprungligt material i ursprungliga lagertjocklekar.

Innan återställningen påbörjas rensågas befintlig asfalt minst 0,5 m utanför schaktöppningen på varje sida. Schaktöppningens överkant måste vara minst 1,5 m bred inklusive sågade kanter, för att effektiv packning ska kunna ske.

Om avståndet mellan schaktkanten och fast anläggning, kantstöd eller gamla lagningar är mindre än 0,5 meter beläggs hela mellanrummet. Kvarvarande beläggningsytor som är mindre än 10 m² avlägsnas och ytan förses med ny beläggning på sökandes bekostnad.

I de fall det rör sig om tvärgående schakter med ett avstånd på 10 m eller mindre mellan schakterna ska hela ytan mellan schakterna beläggas.

Vid anslutning mot kantstöd ska asfalten läggas 2-5 mm högre än kantstödet.

Betäckningar skall friläggas och höjjusteras. Betäckningar ska vara inpassade i förhållande till ny beläggningsyta. Efter justering ska betäckning i körbana ligga max 5 mm (fast) resp. 0-5 mm (teleskop) under beläggningsens överkant.

Återställning av asfaltslager ska göras med samma eller likvärdiga asfaltsprodukter som den befintliga vägen består av. Är befintlig yta asfalterad i två eller tre lager ska återställning ske i motsvarande lager.

Uppbrutna gatsten, kantsten och plattor ska finnas tillgängliga för återanvändning.

5.2.2 Kantstöd

Återanvända stenar ska rensas helt från betong alternativt ersättas med ny, likvärdig sten. Visningshöjd anpassas till omkringliggande visningshöjd. Vid återställning av kantsten i gångpassager ska kantstenshöjden anpassas för synskadade och rullstolsburna som i normalfallet innebär att kantstenen försänks och nollas.

5.2.3 Grusvägar

Formen på schakten ska vara kvadratisk eller rektangulär samt följa vägens huvudlinjer. Innan återställningen påbörjas så måste slitlagret tas bort minst 0,5 m utanför schaktöppningen på varje sida. Schaktöppningens överkant måste minst vara 1,0 meter bred, inklusive borttaget slitlager, för att effektiv packning ska kunna ske.

5.2.4 Sten- och plattytor

Vattenavledningen ska vara god; minst 2,5 % fall ska eftersträvas för att undvika vattensamlingar. Återanvända material ska vara hela och rena.

Lagning av ytor får inte göras med material som avviker i mått eller färg och genomförs med samma fogtyp. Sökanden ansvarar under hela garantitiden för komplettering av fogsand vid behov.

5.2.5 Vägmarkeringar

Återställning av vägmarkering utförs med termoplastisk ovanpåläggningsmassa och ska utföras enligt Vägmärkesförordningen (SFS 2007:90). Markering för stopplinje, väjningslinje och övergångsställe ska alltid ersättas inom 20 arbetsdagar efter utförd återställning och oavsett om det är en tillfällig återställning eller ej.

5.2.6 Återställning vintertid

Återställning vintertid görs genom återfyllnad till tidigare nivå med ursprungligt material i ursprungliga lagertjocklekar. Sökanden/utförare ansvarar för ytan och eventuell påfyllnad av grusmaterial tills återställning kan ske. Skador på fordon eller tredje man ska inte uppkomma pga. sättningar eller höga kanter på schakter. Vid risk för skada har kommunen rätt att genomföra påfyllnad av grusmaterial på sökandens bekostnad.

5.3 Inmätning

Inmätning ska, i de fall det är relevant utföras i direkt anslutning till utförandet och före återfyllning. Inmätningar ska beställas hos kommunen och genomföras av den kommunen har avtal med och i det koordinatsystem som kommunen använder. Inmätningen bekostad av sökanden.

6. Efter arbetet

6.1 Slutrapport

När arbetet är färdigställt ska ärendet slutrapporteras i Geosak. Slutrapporten ska innehålla:

- Bild på färdigställd yta
- Antal m² för respektive yta där schakt har skett (asfalt, gräs, sten/plattyta osv)
- Slutbesiktningsprotokoll (vid större projekt)

Digitala ritningar och relationshandlingar överlämnas vid överenskommelse.

Arbeten som pga. årstid eller andra omständigheter inte kan återställas på rätt sätt kräver även en temporär slutrapport. En temporär slutrapport ska innehålla samma saker som slutrapporten.

6.2 Besiktningar

Vid större projekt genomförs besiktningar, detta bestäms inför beviljat grävtillstånd.

Slutbesiktning

Vid slutbesiktning kontrolleras entreprenaden i sin helhet. Slutbesiktning betraktas som övertagandebesiktning till anläggningsägaren.

Dokument som ska överlämnas till Grums kommun i samband med slutbesiktning:

- Relationshandlingar eller underlag till relationshandlingar.
- Garantidokument om det finns särskilda varugarantier.
- Växtpass eller växtförteckning och skötselinstruktioner för växter
- Materialspecifikationer/förteckning på ingående material (teknisk beskrivning är tillräcklig)
- Ifyllda egenkontroller

Efterbesiktning

Vid efterbesiktningen kontrolleras dels om tidigare noterade besiktningsanmärkningar är avhjälpna och om det eventuellt har uppstått följdfe. Åtgärdas ej besiktningsanmärkning inom angiven tid äger kommunen rätt att åtgärda denna på sökandens bekostnad.

Garantibesiktning

Garantibesiktning påkallas av sökanden och verkställs före utgången av garantitiden, om inte parterna avtalat om annat. Syftet med garantibesiktningen är att pröva förekomsten av fel som framträtt under garantitiden.

6.3 Garantitider

Garantiåtagandet gäller mellan sökande och kommunen. För återställning i hårdgjorda ytor är garantitiden normalt 24 månader med undantag för återställning som genomförs i asfalt som är nyare än 3 år där garantitiden är 36 månader. För träd och buskar är garantitiden 36 månader.

7. Avgifter

Avgiften för grävning som består av två delar:

Fast avgift för administrativa kostnader, handläggning av ansökan osv.

Rörlig avgift per m² som har beräknats schablonmässigt och tas ut av sökanden vid ingrepp i kör- och cykelbana och parkyta. Avgiften ska bekosta standardsänkning, framtida ökat underhåll och förkortad livslängd. Storleken på ytorna som påverkats rapporteras i slutrapporten till Grums kommun. Rörliga avgifterna indexregleras årligen den 1 januari utifrån Byggföretagens entreprenadindex, huvudgrupp 242 Asfaltbeläggningar gator, med basmånad oktober föregående år. Bastal oktober 2021.

Vid stora arbeten kan särskild uppgörelse göras om den rörliga avgiften. Kommunen beslutar om detta.

Den rörliga avgiften innefattar inte kostnad för åtgärder under garantitiden, dessa åligger sökanden vid godkännande av grävstillståndet.

7.2 Påföljder

Om sökanden inte har följt dessa anvisningar har kommunen rätt att på sökandens bekostnad utföra de rättelser/ korrigeringar som krävs. Detta gäller exempelvis om lagerföljd vid återfyllning inte är korrekt eller om städning av området utförts bristfälligt. Det gäller också om anmärkningar vid slutbesiktning inte åtgärdas inom fastställd tid eller om återställning av ytor inte svarar upp mot fastställda krav.

Grums kommun kan neka tillstånd och förbehåller sig rätten att senarelägga planerat arbete för att förhindra att konflikter uppstår mellan arbetets utförandetid och allmänhetens behov. Grums kommun kan även kräva att arbetet skjuts upp tills dess att alla tillstånd och utredningar finns.

Kommunen förbehåller sig rätten att omgående avbryta pågående arbete om det framkommer att krav enligt dessa bestämmelser inte uppfylls.

Sanktionsavgift kan åläggas sökanden om denne inte följt kommunens grävanvisningar. Avgifterna finns i taxa för grävarbeten i Grums kommun.

Bilaga 1

Avgifter för grävarbeten i Grums Kommun

Gällande från och med 2022-04-01, beslutade av Kommunstyrelsen 2022-03-01 §34.

1. Inledande bestämmelser

Denna taxa gäller för markområden i Grums kommun där kommunen är fastighetsägare eller på markområden med andra kommunala intressen.

Avgift enligt denna taxa betalas av sökanden till Grums kommun mot faktura efter inlämnad slutrapport. Betalas inte avgift vid den förfallodag som anges i fakturan utgår dröjsmålsränta enligt gällande räntelag från förfallodagen tills betalning sker.

Avgifterna indexregleras årligen utan beslut i Kommunfullmäktige per den 1 januari utifrån Byggföretagens entreprenadindex, huvudgrupp 242
Asfaltbeläggningar gator, med basmånadoktober föregående år. Bastal oktober 2021. Avgiften beräknas efter den taxa som är gällande när ansökan inkommer.

Vid mycket stora arbeten kan separat överenskommelse om rörlig avgift göras.

2. Avgifter

2.1 Fast avgift för handläggning

1500 kr per ärende

2.2 Rörlig avgift för standardsänkning och framtida underhåll

Avgifterna är indexreglerade enligt avsnitt 1 och gäller från 20240101.

Ingrepp i hårdgjord yta där tidigare arbete färdigställt för <i>mer</i> än 3 år sedan		
0 - 100 m ²	100 – 500 m ²	över 500 m ²
196 kr/m ²	141 kr/m ²	99 kr/m ²

Ingrepp i hårdgjord yta där tidigare arbete färdigställt för <i>mindre</i> än 3 år sedan		
0 - 100 m ²	100 – 500 m ²	över 500 m ²
820 kr/m ²	573 kr/m ²	393 kr/m ²

Park/naturmark		
0 - 100 m ²	100 – 500 m ²	över 500 m ²
49 kr/m ²	49 kr/m ²	49 kr/m ²

2.3 Sanktionsavgift

Orsak	Belopp
Påbörjat arbete utan godkänt grävstillstånd	15 000 kr samt arbetet stoppas omedelbart
Arbete inom vägområde utan godkänd TA-plan	15 000 kr samt arbetet stoppas omedelbart
Underlåtenhet att följa TA-plan	10 000 kr samt arbetet kan komma att stoppas omedelbart
Om TA-planer ej finns tillgängliga på arbetsplatsen	5 000 kr
Felaktig eller utebliven informationsskyltning	5 000 kr
Avsaknad av dokumenterad egenkontroll	3 000 kr
Felaktig återställning	5000 kr och återställningen görs om på sökandes bekostnad
Försenat slutdatum utan att meddela Grums kommun	1500 kr per kalenderdag
Underlåtenhet att meddela uppgifter för avgift för standardsänkning och framtida underhåll	5 000 kr

Felaktigt inrapporterade ytor för avgift för standardsänkning och framtida underhåll	2 500 kr
Överträdelse av skyddszon vid träd eller skador på träd	Beräknas enligt ”Alnarpsmodellen”, dock minst 5 000 kr, samt arbetet kan komma att stoppas omedelbart
Åsidosättande att följa Grums kommuns grävbestämmelser	Arbetet stoppas omedelbart och återställning sker av kommunen på sökandens bekostnad. Grums kommun äger rätten att stänga av ansvarig arbetsledare/företag i upp till två år för arbete i kommunens allmänna och offentliga mark.